

Singularity and Mental Contents

Popularnonaukowy opis badań

Moje badania są próbą rozwiązania pewnych problemów, jakie napotyka filozofie, kiedy odpowiadają na fundamentalne pytania dotyczące stanów takich jak przekonania i pragnienia: *Co właściwie mówimy, gdy przypisujemy komuś myśl o określonej treści? Czy to, co wówczas mówimy, jest prawdziwe, ponieważ osoba, której przypisujemy myśl ma pewną własność? Jaka to jest własność? Kiedy dwie myśli mają taką samą, a kiedy inną treść? Co powoduje, że moja myśl jest o pewnym konkretnym przedmiocie? Jaki jest związek między pojęciem myśli a zachowaniem?*

Powszechnie uznajemy, że ważną częścią naszego życia psychicznego jest to, że mamy pewnego rodzaju stany wewnętrzne, które są o czymś i które mają określoną treść. Czym jednak jest owa treść? Wyobraźmy sobie Jana, który myśli „Warszawa ma ponad dwa miliony mieszkańców”. Myśl Jana ma określoną treść, to znaczy przedstawia pewien przedmiot – Warszawę, jako mający pewną własność *posiadania więcej niż dwa miliony mieszkańców*. Jeśli Warszawa ma ponad dwa miliony mieszkańców, przekonanie Jana jest prawdziwe. Zgodnie z jednym z dwóch konkurencyjnych stanowisk filozoficznych, treść myśli jest identyczna z pewnym stanem rzeczy, który czyniłby ją prawdziwą. Wyobraźmy sobie teraz, że Jan myśli patrząc z okna warszawskiego autobusu: „To miasto ma ponad dwa miliony mieszkańców”. Jego myśl dotyczy konkretnego miasta – Warszawy i jest prawdziwa, jeśli Warszawa ma ponad dwa miliony mieszkańców. Zatem w pierwszym i w drugim wypadku myśl Jana ma tę samą treść. Możemy sobie jednak wyobrazić, że jadąc autobusem, Jan nie wie, w jakim jest mieście. Może żywić przy tym przekonanie, że Warszawa jest małym miastem mającym zaledwie 20 tysięcy mieszkańców.

Zgodnie z przedstawioną teorią, wedle której treścią jest pewien stan rzeczy, Jan żywiłby myśl, że Warszawa ma ponad dwa miliony mieszkańców i że Warszawa nie ma ponad dwa miliony mieszkańców. Dominująca *odniesieniowa* teoria treści pomija zatem coś istotnego: to, że zawsze myślimy o przedmiocie w pewien określony sposób. Co więcej możemy myśleć o tym samym przedmiocie na różne sposoby, nie zdając sobie z tego sprawy. Ta różnica w sposobie myślenia może zaś mieć istotne znaczenie dla naszych działań. Jeśli zatem chcemy, żeby nasza teoria umysłu wyjaśniała związek między przekonaniem, a zachowaniem, musimy odpowiednio zmodyfikować nasze pojęcie treści. W swoim projekcie badawczym zamierzam sformułować taką teorię treści, która uwzględni intuicje stojące za tymi konkurencyjnymi stanowiskami.